ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 2ας Δεκεμβρίου 1986 *

Στην υπόθεση 239/85,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από το νομικό της σύμβουλο Jean Amphoux, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Γεώργιο Κρεμλή, κτίριο Jean Monnet, Plateau du Kirchberg,

κατά

Βασιλείου του Βελγίου, εκπροσωπούμενου από τον Robert Hoebaer, διευθυντή στο Υπουργείο Εξωτερικών, Εξωτερικού Εμπορίου και Συνεργασίας με τις αναπτυσσόμενες χώρες, με τόπο επιδόσεως στο Λουξεμβούργο την Πρεσβεία του Βελγίου, 4, rue des Girondins, résidence Champagne,

που έχει ως αντικείμενο να αναγνωριστεί ότι το Βασίλειο του Βελγίου δεν θέσπισε όλες τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για τη θέση σε ισχύ της οδηγίας 78/319 του Συμβουλίου της 20ής Μαρτίου 1978, περί των τοξικών και επικινδύνων αποβλήτων (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 161) και παρέβη έτσι τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη ΕΟΚ,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τους Y. Galmot, πρόεδρο τμήματος, προεδρεύοντα, T. F. O' Higgins και F. Schockweiler, προέδρους τμήματος, U. Everling, K. Bahlmann, R. Joliet και J. C. Moitinho de Almeida, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. L. da Cruz Vilaça
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως

λαμβάνοντας υπόψη την έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση, όπως συμπληρώθηκε, και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 10ης Ιουλίου 1986,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 2ας Οκτωβρίου 1986,

εκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου την 1η Αυγούστου 1985, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγή, με την οποία ζητεί να αναγνωριστεί ότι το Βασίλειο του Βελγίου δεν θέσπισε όλες τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για την πλήρη θέση σε ισχύ του άρθρου 14 της οδηγίας 78/319 του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 1978, περί των τοξικών και επικινδύνων αποβλήτων (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 161) και παρέβη έτσι τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 5 και 189 της Συνθήκης ΕΟΚ.

2 Όσον αφορά, αφενός, τις διατάξεις της προαναφερθείσας οδηγίας 78/319 και τις διατάξεις της εθνικής ρύθμισης για την οποία πρόκειται, αφετέρου, τους ισχυρισμούς και τα επιχειρήματα των διαδίκων, γίνεται παραπομπή στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας επαναλαμβάνονται πιο κάτω μόνο καθόσον είναι αναγκαίο για να σχηματίσει κρίση το Δικαστήριο.

3 Η πρώτη αιτίαση της Επιτροπής, όπως διευκρινίζεται στην απάντησή της στην ερώτηση που έθεσε το Δικαστήριο, αντλείται από το γεγονός ότι η βελγική κυβέρνηση, αποφασίζοντας να θέσει σε ισχύ τη διάταξη σχετικά με την υποχρέωση δηλώσεως που προβλέπεται στο άρθρο 14, παράγραφος 1, δεύτερη περίπτωση, της προαναφερθείσας οδηγίας 78/319, δεν επέβαλε στις βιομηχανίες που παράγουν κατέχουν ή διαθέτουν τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα την υποχρέωση να παρέχουν στις αρμόδιες εθνικές αρχές όλες τις πληροφορίες που προβλέπονται στο άρθρο 14, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, της ίδιας αυτής οδηγίας.

4 Από τη σύγκριση των τελευταίων αυτών διατάξεων της οδηγίας 78/319 με τις διατάξεις του άρθρου 18 του βασιλικού διατάγματος της 9ης Φεβρουαρίου 1976 περί γενικής ρυθμίσεως ως προς τα τοξικά απόβλητα προκύπτει, πρώτον, ότι η εθνική ρύθμιση δεν απαιτεί από τους επιχειρηματίες καμία από τις πληροφορίες που προβλέπει η οδηγία σχετικά, αφενός, με τα φυσικά και χημικά χαρακτηριστικά των αποβλήτων, αφετέρου, με τις ημερομηνίες παραλαβής ή παραχωρήσεως των εν λόγω αποβλήτων.

5 Δεύτερον, πρέπει να τονιστεί ότι η προαναφερθείσα βελγική ρύθμιση προβλέπει την υποχρέωση παροχής πληροφοριών σχετικά με τις μεθόδους διαθέσεως των αποβλήτων μόνο όταν η εν λόγω διάθεση πραγματοποιείται στις εγκαταστάσεις του παραγωγού, ενώ η οδηγία 78/319 δεν περιέχει τον περιορισμό αυτό. Τέλος, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι ενώ η εθνική ρύθμιση επιβάλλει στους ενδιαφερόμενους επιχειρηματίες να αναφέρουν τον τόπο προορισμού των τοξικών αποβλήτων παραμένει εντούτοις ασαφής, όσον αφορά την υποχρέωση μνείας του χώρου διαθέσεως που προβλέπεται από την οδηγία 78/319.

6 Πρέπει επομένως να γίνει δεκτό ότι, ως προς όλα τα σημεία που αναφέρθηκαν πιο πάνω, το βασιλικό διάταγμα της 9ης Φεβρουαρίου 1976 δεν εξασφαλίζει την ορθή και πλήρη μεταφορά των διατάξεων της προαναφερθείσας οδηγίας 78/319 στην εθνική έννομη τάξη.

7 Η βελγική κυβέρνηση εκδήλωσε ενώπιον του Δικαστηρίου την πρόθεσή της να εκδώσει εγκύκλιο εν αναμονή τροποποιήσεως της αμφισβητούμενης εθνικής ρυθμίσεως. Πρέπει να υπενθυμιστεί σχετικά ότι σύμφωνα με πάγια νομολογία κάθε κράτος μέλος πρέπει να εφαρμόζει τις οδηγίες κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται πλήρως στην απαίτηση της ασφάλειας δικαίου και να υλοποιεί συνεπώς το γράμμα των οδηγιών με εσωτερικές διατάξεις δεσμευτικού χαρακτήρα. Επομένως, η έκδοση μιας απλής εγκυκλίου, που μπορεί να τροποποιηθεί κατά το δοκούν από τη διοίκηση, δεν μπορεί να συνιστά εκπλήρωση των υποχρεώσεων που υπέχει το Βασίλειο του Βελγίου από την οδηγία 78/319.

8 Η δεύτερη αιτίαση της Επιτροπής στηρίζεται στο γεγονός ότι η βελγική ρύθμιση δεν απαιτεί την επίδειξη του εντύπου αναγνωρίσεως των μεταφερομένων αποβλήτων υπό τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 14, παράγραφος 2, της οδηγίας 78/319.

9 Απαντώντας στην αιτίαση αυτή, η βελγική κυβέρνηση ισχυρίστηκε ότι οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τη διάταξη αυτή εκπληρώθηκαν με την ενσωμάτωση στο εσωτερικό βελγικό δίκαιο των διατάξεων της Ευρωπαϊκής Συμφωνίας σχετικά με τη διεθνή οδική μεταφορά των επικινδύνων εμπορευμάτων και της Διεθνούς Συμβάσεως σχετικά με τη σιδηροδρομική μεταφορά των εμπορευμάτων, αντιστοίχως με το νόμο της 10ης Αυγούστου 1960 (*Moniteur belge* της 7.10.1960, σ. 7678) και το νόμο της 24ης Ιανουαρίου 1973 (*Moniteur belge* της 9.5.1973, σ. 5828).

10 Από τον ίδιο τον τίτλο των δύο προαναφερθεισών διεθνών συμβάσεων προκύπτει ότι η βελγική νομοθεσία που τις ενσωμάτωσε στο εσωτερικό δίκαιο αποβλέπει μόνο στις οδικές και σιδηροδρομικές μεταφορές. Επομένως, δεν προβλέπεται καμία εφαρμογή του άρθρου 14, παράγραφος 2, της οδηγίας 78/319 στον τομέα των πλωτών, θαλασσίων και εναερίων μεταφορών.

11 Εξάλλου, από αυτά που εκθέτει η Επιτροπή στην αιτιολογημένη γνώμη της της 16ης Οκτωβρίου 1984, και τα οποία η βελγική κυβέρνηση δεν αμφισβήτησε, προκύπτει ότι η μνεία του « ειδικού χώρου του τόπου της τελικής διαθέσεως » των αποβλήτων που απαιτείται από το άρθρο 14, παράγραφος 2, της οδηγίας 78/319, εφόσον εν πάση περιπτώσει ο τόπος αυτός είναι γνωστός, δεν προβλέπεται από το κείμενο των δύο προαναφερθεισών διεθνών συμβάσεων.

12 Πρέπει επομένως να γίνει δεκτό ότι οι προαναφερθέντες βελγικοί νόμοι προβλέπουν μέτρα που είναι λιγότερο αυστηρά από αυτά του άρθρου 14, παράγραφος 2, της οδηγίας 78/319. Συνεπώς, δεν μπορούν να θεωρηθούν, δυνάμει του άρθρου 2 της ίδιας οδηγίας, ότι εξασφαλίζουν ικανοποιητική εφαρμογή των διατάξεών της.

13 Η βελγική κυβέρνηση ισχυρίζεται μεν ότι η απαίτηση για τη μνεία του τόπου της τελικής διαθέσεως των αποβλήτων τηρείται στη φλαμανδική περιφέρεια, αφότου εκδόθηκε η απόφαση της 21ης Απριλίου 1982, αλλά δεν αμφισβητεί ότι διαφορετική είναι η κατάσταση στις περιφέρειες της Βαλλωνίας και των Βρυξελλών.

14 Πρέπει επομένως να γίνει δεκτό ότι το Βασίλειο του Βελγίου δεν θέσπισε όλες τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για την εφαρμογή της οδηγίας 78/319 του Συμβουλίου και παρέβη έτσι τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 5 και 189 της Συνθήκης.

Επί των δικαστικών εξόδων

15 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Επειδή το καθού ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

1) Το Βασίλειο του Βελγίου, μη θεσπίζοντας όλες τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για την εφαρμογή της οδηγίας 78/319 του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 1978, περί των τοξικών και επικινδύνων αποβλήτων, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από αυτή την ίδια την οδηγία και από τα άρθρα 5 και 189 της Συνθήκης.

2) Καταδικάζει το Βασίλειο του Βελγίου στα δικαστικά έξοδα.

Galmot O'Higgins Schockweiler

Everling Bahlmann Joliet Moitinho de Almeida

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 2 Δεκεμβρίου 1986.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο προεδρεύων

Y. Galmot

πρόεδρος τμήματος